

4-1

U Z A S A D N I E
potrzeby powołania
CENTRUM BADAŃ EWG i STUDIÓW EUROPEJSKICH
w Uniwersytecie Warszawskim

Do zadań Centrum należałoby inspirowanie, wspieranie, koordynowanie i prowadzenie interdyscyplinarnych prac badawczych w zakresie problematyki europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem EWG oraz instytucji ogólnoeuropejskich i wpływu procesów integracyjnych na stan współpracy i stosunki Polski z EWG i pozostałymi krajami Europy. Należy podkreślić, że na EWG wraz z NRD przypada ca 40% polskich obrotów handlowych.

Proces przebudowy Europy Zachodniej, mimo trudności realizacyjnych, jest już zjawiskiem historycznym i przynosi coraz to nowe wartości i doświadczenia. Należy tu wymienić przyjęcie w 1987 roku przez przywódców państw członkowskich EWG European Single Act, który wyznacza rok 1992 jako ostateczny termin utworzenia jednolitego organizmu gospodarczego, a częściowo także politycznego.

Procesy integracyjne obejmują zwolna również i Europę Środkowowschodnią, a w tym Polskę. Wyraża się to przede wszystkim w dziedzinie polityki, gospodarki i kultury w szerokim rozumieniu tego słowa. Polska współpracuje z Radą Europy, prowadzi też intensywne kontakty z EWG mające na celu przygotowanie do Stowarzyszenia lub uzyskania pełnego członkostwa.

Procesom integracyjnym towarzyszy wielka liczba inicjatyw zbiorowych i indywidualnych oraz powstawanie ogólnoeuropejskich instytucji, a także instytucji narodowych zajmujących się problematyką europejską. Wzorem ich może być z jednej strony Europejski Uniwersytet w Brukseli o strukturze dyscyplin naukowych podobnej do proponowanej w projektowanym Centrum /ekonomia, prawo, szeroko rozumiane nauki o kulturze/ lub Instytut we Florencji, bardziej nastawiony na klasyczne badania humanistyczne. W każdym kraju zachodniej Europy takich instytucji jest przynajmniej kilka, niektóre z nich jak stworzony przez Denis de Rougementa ośrodek w Genewie mają ambicje ogólnoeuropejskie.

165

Również w Polsce w ostatnim roku powstało kilkanaście podobnych inicjatyw np. Akademia Europejska w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, Dom Europejski w Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu etc.

Powstała więc oczywista konieczność posiadania informacji o światowych i europejskich inicjatywach w tej mierze oraz odwrotnego informowania naszej i światowej opinii publicznej i środowisk naukowych o naszych badaniach i inicjatywach w tym kierunku. Podobnie ma się sprawa z prowadzeniem badań nad tą, tak ważną i wciąż delikatną, materią. Wydają się być one wręcz obowiązkiem stołecznego uniwersytetu. Nie naruszając autonomii dotychczasowych badań związanych z EWG i studiami europejskimi wydaje się konieczna pewna ich koncentracja, zwłaszcza w drodze stworzenia nowych możliwości ich finansowania - także przez partnerów z EWG, jakościowo nowej ich organizacji oraz wsparcie odpowiednim i nowoczesnym zapleczem /zbiory biblioteczne druków zwartych i czasopism, dostęp do wydawnictw oficjalnych EWG i Rady Europy, skomputeryzowany Zbiór Dokumentacji i Informacji o EWG/.

Wydaje się, że takie podejście do badań nad EWG w projektowanym Centrum sprzyjałoby także pełniejszej realizacji dwustronnej umowy między Uniwersytetem Warszawskim a Ministerstwem Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, przede wszystkim w obszarze nauk ekonomicznych i społecznych.

Powołanie do życia Centrum sprzyjać będzie także rozszerzaniu i podejmowaniu współpracy naszej uczelni z innymi szkołami wyższymi, placówkami naukowymi i wyspecjalizowanymi instytucjami w Polsce i zagranicą zajmującymi się podobną problematyką. Gotowość takiej współpracy zgłosiły już Centre Européen Uniwersytetu w Nancy, Uniwersytet w Tübingen i szereg innych.

Wspomniane działania miałyby znaczenie dla 1/ przygotowania naszego społeczeństwa do lepszego rozumienia podstaw kultury europejskiej i tym samym przygotowania do życia w takiej zintegrowanej Europie; 2/ przygotowanie do wypracowania intelektualnej i praktycznej koncepcji stowarzyszenia bądź przystąpienia na pełnych prawach do EWG; 3/ przygotowanie kadr /szkolenie/ do przyszłej współpracy instytucji w skali Europy.

Za organizatorów: doc. dr Andrzej Wieczorkiewicz
prof. dr Andrzej Zawisłak
prof. dr Zofia Sokolewicz